



## ارزیابی و اولویت بندی ایمن سازی محورهای حادثه خیز کلان شهر شیراز مبتنی بر روش تحلیل سلسله مراتبی (AHP)

محمد صدیق باور، دانشجوی دکتری عمران - برنامه ریزی حمل و نقل، رئیس هیئت مدیره مهندسين مشاور

تردد ارژن فارس، مدرس دانشگاه جامع علمی و کاربردی شهرداری شیراز<sup>1</sup>

محسن حدیقه جوانی، کارشناس ارشد عمران - برنامه ریزی حمل و نقل، مشاور سازمان حمل و نقل ترافیک  
شهرداری شیراز<sup>2</sup>

عبدالله کمالی دشت ارژنه، دانشجوی دکتری عمران - برنامه ریزی حمل و نقل، مدیر عامل مهندسين

مشاور تردد ارژن فارس، رئیس کانون کارشناسان استان فارس<sup>3</sup>

<sup>1</sup> [M.SEDIGH@IRAN.IR](mailto:M.SEDIGH@IRAN.IR) 09173000478

<sup>2</sup> [Mohsenhajan@Gmail.com](mailto:Mohsenhajan@Gmail.com) 09177112568

<sup>3</sup> [abdollah\\_kamali@Yahoo.com](mailto:abdollah_kamali@Yahoo.com) 09177096686

### چکیده

امروزه مسئله ایمنی ترافیک یکی از اصول اولیه مهندسی ترافیک و برنامه ریزی حمل و نقل است. وقوع تصادفات در شبکه داخل شهری یکی از عوامل موثر بر عملکرد سیستم حمل و نقل است. اولین گام در بهبود سطح ایمنی ترافیک راه شناسایی نقاط حادثه خیز می باشد. اهمیت این موضوع باعث شده است روش های بسیاری برای نقاط حادثه خیز استفاده شود. تصادف یک رخداد چند علتی است و تاثیر همزمان چند عامل باعث وقوع یک تصادف می شود. در نتیجه در نظر گرفتن عوامل موثر بر تصادف در شناسایی نقاط حادثه خیز دقت نتایج را افزایش می دهد. در این پژوهش، هشت عامل اصلی تصادفات درون شهری شامل: علت تامه تصادفات، رنگ وسیله نقلیه مقصر، سن راننده مقصر، عامل انسانی، حالت و موقعیت مسیر، نوع وسیله نقلیه مقصر در تصادف، بر مبنای نوع برخورد، بر مبنای نحوه برخورد در نظر گرفته شده است. که هر یک از این عوامل نیز دارای حداقل چهار شاخص اصلی است با استفاده از روش های آماری چهار سال اخیر و به صورت ارائه پرسش نامه و نظر خواهی از تعداد 30 نفر متخصص ترافیکی جمع آوری گردید. برای تحلیل داده ها از روش تحلیل سلسله مراتبی (AHP) استفاده شده است. نتایج حاصل از تحلیل این داده ها نشان دادند از پنج محوری که از صد و بیست محور حادثه خیز کلان شهر شیراز انتخاب گردیدند اولویتشان مشخص گردید سپس خصوصیات و عوامل اصلی تصادفات بترتیب علت تامه تصادفات، عامل انسانی، سن راننده مقصر و... مشخص شدند. روش ارائه شده در این پژوهش در کنار سایر کتاب ها و آئین نامه ها می تواند روش مناسبی را در اختیار متخصصان قرار دهد تا رضایت مردم و مسئولین را در کاهش آمار تصادفات به صورت چشم گیری راهنمایی نماید و مشکلات را در جهت ایمن سازی هدفمند دسته بندی نمایند.

کلید واژه: ایمن سازی، نقاط حادثه خیز، کلان شهر، روش تحلیل سلسله مراتبی

